

Aan het partijbestuur van de provinciale politieke partijen

Datum : 16 januari 2019
Kenmerk : 19-B010
Doorkiesnummer : 030 693 77 60 Bernd de Bruijn
Betreft : Verkiezingen Provinciale Staten

Geachte mevrouw, heer,

Ook in uw provincie verdwijnt de natuur in het boerenland in rap tempo. Soorten die tot voor kort nog heel gewoon waren, zijn nu een zeldzaamheid, zoals bijvoorbeeld de veldleeuwerik, grutto en patrijs. Als deze trend niet wordt gekeerd, dan verdwijnen al onze boerenlandvogels uit ons landschap en wordt het straks akelig stil. Boerenlandvogels kunnen namelijk niet meer veilig broeden en vinden geen voedsel meer. De provincie, en dus ook uw toekomstige fractie in de Provinciale Staten, heeft de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid en daarmee voor het redden van de vogels van het boerenland. Wij doen daarom een dringend beroep op u om maatregelen te nemen om de achteruitgang van de boerenlandvogels en hun leefgebieden te keren.

Red de Boerenlandvogels, nu kan het nog

Het boerenland wordt steeds eenvormiger, gebieden gaan steeds meer op elkaar lijken, de diversiteit aan planten en dieren is een schim van hoe het was en er is steeds minder ruimte voor vogels om veilig te broeden en voedsel te vinden. Zelfs in natuurgebieden is de negatieve invloed van de omliggende landbouw de belangrijkste factor van achteruitgang. De komende jaren zal er een ambitieus provinciaal programma moeten komen om de trend te keren.

Ook boeren willen het anders

Niet alleen natuurorganisaties en hun achterban, maar ook steeds meer boeren, zien dat het anders moet, maar het huidige landbouwsysteem houdt ze 'gevangen' in een neerwaartse spiraal met almaar voortschrijdende schaalvergroting en intensivering. Gelukkig geeft minister Schouten nu richting met haar visie 'Landbouw, Natuur en Voedsel: Waardevol en verbonden', hoewel het aan concrete invulling nog ontbreekt. Iedereen moet de handen ineen slaan om de ecologische duurzaamheid van onze leefomgeving te behouden en te herstellen. En de provincies zullen daarin een regisserende rol moeten nemen.

Regiefunctie voor de provincie

Het is van groot belang dat er in de nieuwe provinciale plannen/coalitieakkoorden voor de komende vier jaar een trendbreuk komt en de achteruitgang van de boerenlandvogels en hun leefgebieden wordt gekeerd. En niet alleen vanwege de wettelijke verplichtingen, maar zeker ook omdat de maatschappij een schone, gezonde en natuurrijke leefomgeving wil. Dat betekent dat u in het coalitieakkoord de doelstelling opneemt dat **binnen vier jaar de negatieve trend onder boerenlandvogels stopt en het herstel zich inzet**. Dat is met een stevig programma gericht op concrete maatregelen mogelijk. In de praktijk zijn op veel plekken de betrokken organisaties (boeren, natuurbeschermers en vrijwilligers) al

Vereisten

Om de boerenlandvogels - en met hen veel meer dieren en planten – te redden is er het volgende nodig:

- Grote aaneengesloten natte bloemrijke weilanden in een open landschap met brede sloten voor *weidevogels* zoals grutto, kievit, tureluur en wulp. Weilanden waar pas nadat de jonge vogels zijn uitgevlogen wordt gemaaid. Alleen met een drastische uitbreiding van dit soort rijke weilanden die duurzaam worden beschermd en op de juiste wijze worden beheerd kunnen we de weidevogels in ons land redden.
- Een forse uitbreiding van het areaal kruidenrijke brede akkerranden en akkers. *Akkervogels* zoals veldleeuwerik, patrijs en gele kwikstaart hebben dit nodig om te herstellen. Ook minder monoculturen en teelt van andere gewassen zoals zomergranen helpen deze soorten.
- Hagen, houtwallen en rommelige niet productieve overhoekjes vol zaden en insecten voor *vogels van het kleinschalig cultuurlandschap* zoals ringmus, boerenzwaluw, grote lijster en steenuil. Ideaal is het als deze landschapselementen worden afgewisseld met kleine akkertjes met bijvoorbeeld rogge en kruidenrijke graslanden.
- Naast bovenstaande inrichtings- en beheermaatregelen is het voor het herstel van de biodiversiteit in het boerenland noodzakelijk dat het gebruik van pesticiden en kunstmest wordt teruggedrongen. Ook zal stikstofdepositie uit onder andere de landbouw naar een aanzienlijk lager niveau moeten.
- Gebiedsgerichte plannen gericht op het verminderen van predatie is in sommige gevallen noodzakelijk. Structurele maatregelen zoals het herstellen van de openheid van het landschap, voldoende natte weiden en mogelijk rasters zijn daarbij in principe te prefereren boven afschot, ook al omdat afschot meestal slechts tijdelijk effect heeft; opengevallen plekken worden immers vaak razendsnel ingenomen door nieuwe predatoren.

Wat moeten de provincies doen?

De noodzakelijke maatregelen omvatten:

1. Provinciaal actieplan voor boerenlandvogels: niet juridisch bindend, wel richtinggevend. De provincie wordt geacht zijn eigen beleid uit te voeren en na te leven. Mainstreaming van natuur in andere beleidsprioriteiten, zoals de energietransitie, woningbouw en klimaatadaptatie is daarbij essentieel.
2. Provinciaal programma op grond van art. 1.13 Wet natuurbescherming om de staat van instandhouding van boerenlandvogels binnen afzienbare termijn te verbeteren.
3. Betere ruimtelijke bescherming van leefgebieden door de belangrijkste gebieden voor weidevogels en akkervogels onderdeel te maken van Natuurnetwerk Nederland of een andere vorm van ruimtelijke bescherming te geven.
4. Verbetering agrarisch natuurbeheer: aangeven op welke punten het collectieve stelsel moet worden aangescherpt (niet alleen extra geld).
5. Naleving verzekeren van de passieve bescherming van boerenlandvogels (art. 3.1 Wet natuurbescherming) bij de uitvoering van agrarische activiteitenopstellen. Het stimuleren van de ontwikkeling van een landelijke gedragscode voor de landbouw (art. 3.31 Wet natuurbescherming).

Samen

De provincies kunnen het niet alleen, en dat hoeft ook niet. Europees beleid moet worden aangepast, zodat de intensivering van de landbouw niet verder gestimuleerd wordt. Het Rijk moet een stevige regie voeren op biodiversiteitsherstel, natuurinclusieve landbouw met een subsidiestelsel die dit mogelijk maakt. De provincie kan Rijk en Europa hierop aanspreken. Het recent gelanceerde Deltaplan Biodiversiteit geeft ook een bruikbaar kader. Vele maatschappelijke organisaties, waaronder Vogelbescherming Nederland, gaan door met hun constructieve rol door het genereren en delen van kennis, het geven van beleidsadviezen en het ondersteunen van goede praktijkvoorbeelden. Ontelbare vrijwilligers, van wilgenknotters tot soortwerkgroepen en vogeltellers, leveren hun bijdrage. Immers, er is niemand tégen een mooie en gezonde leefomgeving.

Vervolgacties

Op dit moment zetten we voor alle provincies de trends onder de verschillende groepen boerenlandvogels op een rij. In februari ontvangt u hierover een rapport met daarbij concrete aanbevelingen. Dit rapport biedt specifieke informatie waarmee uw provincie straks het verschil kan maken door dit te gebruiken in het beleid voor de komende vier jaren.

Wat wordt de inzet van uw partij tijdens de provinciale verkiezingen en mogelijk daarna als u de onderhandelingen voor een coalitieakkoord ingaat? Laat het ons weten, mail naar bernd.debruijn@vogelbescherming.nl.

Wij starten half februari de campagne *Red de Boerenlandvogels* waarbij we met succesvolle en inspirerende initiatieven laten zien dat het mogelijk is om de boerenlandvogels te redden. U kunt deze methoden en maatregelen meenemen in de ontwikkeling van provinciaal beleid en daarmee aan de burger laten zien dat ze serieus werk maakt van een mooie en gezonde leefomgeving.

Met vriendelijke groet,

Fred Wouters
Directeur